

Groene Kennis
Coöperatie

Creatief ketengericht Ondernemen

Wiebe Nijlunsing, Programma Melkveehouderij

Creatief Ketengericht Ondernemen

- Aanleiding voor het project
- Deelnemende partijen, looptijd
- Doel en inhoud van het project

Structuur GKC

**Structuur GKC:
Programma's met projecten**

**Projecten:
KIGO, WURKS, Impuls etc.**

Structuur GKC (2)
Programma Melkvee
2007 - 2011

**Projecten: kennis (innovatie),
overdracht of houding**

<http://www.groenkennisnet.nl/Pages/regeling.aspx?regeling=Kigo>

Voorbeeld: CKO (2010)

Aanleiding

- **Krimpde opleidingen, maar gelijkblijvende behoefte aan afgestudeerden, dus aantrekkelijker onderwijs nodig**
- **Maatschappelijk draagvlak: duurzame of geen veehouderij in Nederland**
- **Verantwoordelijkheid ondernemer voor keten, duurzaamheid**

Samenvattende tabel werkgelegenheid en deelnemers aantal (tabel aangepast)

Sector	Aantal bedrijven (Bron LEI 2009a)	Aantal benodigde bedrijfsopvolgers ¹	Aantal medewerkers ²	Vacatures medewerkers per jaar ³	Uitstroom gediplomeerde deelnemers AOC's/jaar (Bron: Aequor)	Uitstroom gediplomeerde HBO studenten/jaar (Bron: interviews)
Glastuinbouw	4800	160	24.000	2400	120	75
Akkerbouw	11175	350	4500	450	40	60
Vollegrondsgroente	1180	40	9100	900	10	50
Bollenteelt	1700	55	16200	1620	15	3
Boomkwekerij	2189	65	14.900	1490	100	10
Fruiteelt	1744	55	10300	1000	25	??
Melkveehouderij	19000	600	7500	750	450	100
Varkenshouderij	7500	250	2500	250	40	20
Pluimveehouderij	2000	70	1500	150	10	10
Geitenhouderij	350	11	200	75	0	0
Vleeskalveren en vleesveehouderij	700	20	500	50	0	0
Loonwerk	3500	105	24.000	240	80	?
Totaal:⁴	49000	2000	91000	9000	800	323

Creatief ketengericht Ondernemen: Partners

- Stoas Hogeschool: Wilbert Waggelink, Harm Holleman.
- CAH Dronten: Jeroen Nolles, Jan Pesman
- Van Hall Larenstein Leeuwarden: Yep Zeinstra, Jan van der Valk
- AOC Groene Welle: Eimert Fikse, Menno van der Kuur
- AOC Oost: Klaas Jellema, Gerben Kleine Haar
- AOC Friesland: Frans Traa.
- AOC Terra: Meindert Jan Oostland, Alfred van den Akker
- AOC Groenhorst College: Peter Veenhuizen
- Edudelta College: Wim van der Zwan
- LTO-Noord: Wijnie van Eck, Dirk Siert Schoonman
- Royal Friesland Campina: Jan Willem Straatsma manager duurzaamheid
- Kenniscentrum voor Waarden: Cor Nieuwenhuijse.
- Aequor: Adriaan van Egmond

Projectgroep en stuurgroep

Projectgroep: vier themagroepen,
Kenniscentrum voor waarden

Stuurgroep:

- Jan Willem Straatsma (Friesland Campina)
- Wijnie van Eck (LTO Noord),
- Wiebe Nijlunsing (Programmamateam Melkvee)
- Wilbert Waggelink (STOAS hogeschool, penvoerder, opleidingsdirecteur)
- Klaas Eeuwema, projectleider

CKO Projectgroep

Vier themagroepen:

- Lerende netwerkgroep (groep Rosalie)
- Bewust boeren (groep Catharina)
- Coaching & groeimodel (groep Cor)
- Kwaliteitsscan (groep Rigtje)

Cor Nieuwenhuijse onderzoek KCW

Wim vd Zwan: andere werkvormen in
onderwijs

Onderzoek KennisCentrum v Waarden

- Interviews over thema's en standpunten,
- conclusies,
- Inbreng in themagroepen

De economische keten en de waardenketen

De regelgeving van toepassing op de keten

De toeleverende bedrijven	De productie-bedrijven.	De coöperatie.	De detailhandel.	De consument.	De waarden bij het bereiden van voedsel.	De waarden bij het nuttigen van voedsel.	De waarden van de reststroom.	?
---------------------------	-------------------------	----------------	------------------	---------------	--	--	-------------------------------	---

Welke waarden zijn onderliggend aan deze economische voedselketen van melkproducten ?

3. Deelnemerslijst

+

Interviews afgenomen bij	Inleidingen verwerkt van	Leden Projectgroep	Stuurgroep
Dirk-Siert Schoonman Kees Nobel John Veldhuizen Erik Douma Guus Mensink Bert Mensink Ton Kempenaar Joan van Oorschot Martin Speelman Wouter van Hall Jos Borghans Gerben Epema Willem Koops Alfons Beldman Kees de Koning	Martin Mulder Dirk-Siert Schoonman Marc Jansen Catharinus Wierda Cor van Laarhoven Dik Mevius Frank Driehuis Hans Huijbers Thom Albers	Klaas Eeuwema Gerben Kleine Haar Alfred van den Akker Wim van der Zwan Adriaan van Egmond Huub Hessel Gerdien Heere-Rouw B.?? Berendsen Jan Pesman Catharina Kuipers Rigtje Post Lianne Zandman Yep Zeinstra Martina Berk ??????	Wilbert Waggelink Jan Willem Straatsma Wijnie van Eck Wiebe Nylunsing Klaas Eeuwema Concept verslag besproken met: Jan Willem Straatsma Wijnie van Eck Tjitske Bolt Frits Vink Willem Roeterdink Klaas Eeuwema Wiebe Nylunsing Wilbert Waggelink

5. Schema van Ontwikkelpunten

Enerzijds	Spanningsveld	Anderzijds
Het in beeld brengen van het ketenbewuste aspect op basis van waarden.		
6.1.1 Het maatschappelijk discours¹, verschil in taal		
Het maatschappelijk discours wordt vanuit de maatschappij gevoerd op het niveau van waarden, het niveau van beleving.	<i>Het verschil in taal van spreken leidt tot miscommunicatie en onbegrip.</i>	De overheid en de sector voeren het discours op rationeel niveau, bijvoorbeeld het aantal m2 ruimte voor de koe in de stal.
6.1.2 De balans tussen waarden: het maatschappelijk discours over 'verduurzaming'		
De aanvoerders in de sector doorzien dat er vanuit de sector een omslag moet komen in het maatschappelijk discours naar verduurzaming	<i>Er is een keuze. Of de veehouder overtuigen van de verduurzamingswens van de maatschappij. Of de maatschappij overtuigen van de diervriendelijkheid van de veehouder.</i> De Routeplannen van de Uitvoeringsagenda Duurzame Veehouderij, de Route 2020 van Royal FrieslandCampina, de doelen van het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel en de speerpunten van supermarkten kiezen voor verduurzaming en aanpassing van de sector.	De veehouder: 'Als je vanuit de consument naar de bedrijven kijkt, dan is het een idyllisch beeld; koetje buiten. Van dat idee moet je proberen af te komen. Wij zijn duurzaam bezig, milieu bewust.
6.1.2.1, 6.1.2.2, 6.1.3 Weidegang of koeien in de stal en van reststromen energie opwekken ?		
<u>Dierenwelzijn</u> Goed voor dierenwelzijn. De maatschappij verlangt weidegang en wil daarvoor een hogere prijs voor de merkmelk betalen.	<i>De keuze wordt in de beleidsstukken gemaakt voor een verantwoorde weidegang.</i>	<u>Klimaat, energie, grondstoffen</u> Met koeien in de stal is het mogelijk de emissies op te vangen. Goed voor het klimaat. De sector hunkert naar energieopwekking als (neven)activiteit door van mest en groenafval een reststroom te maken.

¹ Discours: de manier van spreken over de werkelijkheid.

Discoursanalyse: het vastleggen van de spanningsvelden hoe verschillende sprekers de werkelijkheid interpreteren.

Wat is het doel en het beoogd resultaat van dit project?

- Creatief veranderingsgerichte ketenbewuste ondernemers
- Kenniscirculatie voor de veehouderij als onderdeel van de zuivelketen doen toenemen met als resultaat
- Begrip voor een maatschappelijk draagvlak
- De betekenis van de resultaten voor de doelgroepen en het kennissysteem

Wat kunnen concrete resultaten van dit project zijn?

- Andere didactische werkvormen
- Lesmaterialen
- “Good practices”
- Getrainde docenten
- Enthousiaste afgestudeerden die nieuwe studenten adviseren om Melkveehouderij te gaan studeren!

Doel van het gehele project:

- Het opleiden van creatief veranderingsgerichte ketenbewuste ondernemers.
- De kenniscirculatie tussen ketenpartners doen toenemen.
- Begrip voor een maatschappelijk draagvlak en de relatie met burgers.

Looptijd, stand van zaken

- 2 jaar (najaar 2010 – 1 maart 2013)
- Onderzoek KCW heeft eerste rapport
- Draagvlak bij management, dag per week gezamenlijk
- Samenvoegen theorie en themagroepjes is lastig
- Ketens verbreden tot alle innovatie
- Aandacht voor zichtbare resultaten die kunnen worden overgedragen
- Kosten KE 370